

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 6 mei 2024 inzake de **Mensenrechtenrapportage 2023 en Resultatenkader Mensenrechten, Democratie en Internationale Rechtsorde** (Kamerstuk **32735**, nr. **381**).

De fungerend voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Blom

Nr	Vraag
1	Kunt u onderzoeken of voortzetting van het project Safety for Voices, dat in 2027 ten einde komt, verlengd kan worden vanuit het Mensenrechtenfonds en vanuit het terugdraaien van eventuele toekomstige bezuinigingen erop, gelet op de goede resultaten?
2	Constaterende dat concrete doelstellingen ontbreken in het resultatenkader en dat andere resultatenkaders, zoals die in de Afrikastrategie, meer details bevatten, kunnen er doelstellingen geformuleerd worden met een helder(e) output, proces en termijn voor implementatie?
3	Hoe vaak heeft u in 2023 wetgeving in het buitenland veroordeeld die inperkingen van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en/of vergadering tot gevolg had, en die in strijd was met internationale mensenrechten?
4	Hoe worden diplomaten getraind in het hanteren van een breder en positiever mensenrechtennarratief als tegenwicht voor de assertieve diplomatie van landen als Rusland en China?
5	Hoe zorgt u ervoor dat de universaliteit van de mensenrechten voorop staat in het denken en handelen van diplomaten, en dat zij het uitdragen van deze mensenrechten niet verwarren met het uitdragen van «Nederlandse waarden» of het «preken met opgeheven vingertje»?
6	Gezien de nadruk die binnen het mensenrechtenbeleid wordt gelegd op een integrale mensenrechtenaanpak, hoe zullen mensenrechtenoverwegingen expliciet deel gaan uitmaken van het bepalen van prioritaire buitenlandse handelsmarkten voor Nederland?
7	Hoe richt Nederland zelfreflectie en de erkenning van de eigen tekortkomingen omtrent de mensenrechten in?
8	Kunt u conform de motie-Brekelmans (Kamerstuk 32 735, nr. 325) verder uitweiden over buitenlandse bedreiging van de diaspora in Nederland en de inzet daaromtrent van de diplomatieke instrumenten behorende bij het mensenrechtenbeleid?
9	Hoe zorgt u ervoor dat samenwerkingen rond creatieve evenementen, zoals de samenwerking tussen de Nederlandse en Hongkongse overheid rondom de Business of Design Week, niet leiden tot een verbloeming van problematische mensenrechtensituaties, zoals de grootschalige censuur die plaatsvindt in Hongkong?
10	Heeft u zich in 2023 ingezet voor het beter faciliteren van inbreng van het maatschappelijk middenveld rondom staatsbezoeken, zoals bijvoorbeeld door tijdig aan te kondigen wanneer belangrijke bewindspersonen zullen afreizen voor staatsbezoeken?
11	Hoe heeft Nederland ingezet op het bevorderen van het naleven van mensenrechten via de Asian Infrastructure Investment Bank?
12	Hoeveel rechtszittingen van Russische mensenrechtenverdedigers, activisten of vervolgd LHBTQ-ers hebben vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade in Moskou bijgewoond? Welke zaken waren dat?
13	Hoe vaak heeft de Nederlandse ambassade in Rusland bij Nederlandse bedrijven aldaar het punt onder de aandacht gebracht dat bedrijven die in Rusland belasting betalen daarmee het risico lopen bij te dragen aan oorlogsinspanningen?
14	Hoeveel bedrijven hebben Rusland het afgelopen jaar verlaten, omdat deze niet wilden bijdragen aan mobilisatie of oorlog via belasting?

- 15 Weet de ambassade zeker dat er geen Nederlandse bedrijven betrokken zijn bij de «wederopbouw» van bezette Oekraïense steden zoals Marioepol? Welke maatregelen heeft de ambassade getroffen om hiervan op de hoogte te zijn en om bedrijven te informeren over de risico's hiervan?
- 16 Is het beleidsadvies van het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid veranderd nadat het Russische Hooggerechtshof de zogenaamde «LGBTQ-beweging» tot extremistisch heeft bestempeld? Zo ja, hoe?
- 17 Hoe vaak heeft de Nederlandse ambassade te Riyadh het afgelopen jaar de Saoedische autoriteiten om toestemming voor het bijwonen van rechtszaken tegen mensenrechtenverdedigers gevraagd? Welke rechtszaken zijn bijgewoond?
- 18 Heeft u bij de Saoedische autoriteiten aangedrongen op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van mensenrechtenverdedigers wier vrijheid van meningsuiting wordt ingeperkt?
- 19 Kunt u een stand van zaken geven van de onderhandelingen over de vestiging van een eventueel agressietribunaal in Den Haag? Wat zijn de grootste hindernissen om het agressietribunaal op te zetten?
- 20 Ziet u het, in aanvulling op het Schaderegister voor Oekraïne, als wenselijk en van toegevoegde waarde om ook voor Iran een Schaderegister of feitenbank op te richten voor alle mensenrechtenschendingen en misdaden van het Iraans regime?
- 21 Kunt u toelichten op welke diplomatieke maatregelen concreet ingezet wordt om intimidatie van diaspora in Nederland (bijv. Iraniërs, Russen, of Oeigoeren) te beperken, en hoe dit samenhangt met de Nederlandse inzet op mensenrechten in deze landen?
- 22 Gegeven dat een effectieve aanpak voor journalisten en onafhankelijke media erg kan verschillen per regio, hoe wordt effectiviteit gebaseerd op deze specifieke context gemonitord? Hoe snel wordt een aanpak aangepast wanneer er zorgen zijn rondom effectiviteit?
- 23 Bent u bereid om een kritischere houding aan te nemen ten opzichte van apps en technologieën die worden beheerd door staatsbedrijven van autoritaire regimes? Zo ja, wat zijn maatregelen of acties die hierbij geïmplementeerd kunnen worden?
- 24 Hoe zet u zich blijvend in om ervoor te zorgen dat mensenrechtenverdedigers waarvoor het werk in landen zoals Rusland en China onmogelijk wordt gemaakt, te ondersteunen en grove en groot-schalige mensenrechtenschendingen te blijven veroordelen?
- 25 Op welke wijze wordt de effectiviteit van het Nederlandse mensenrechtenbeleid beoordeeld? Kunt u toelichten in hoeverre effectiviteit een rol speelt bij nieuwe projecten?
- 26 Welke prioriteiten worden gesteld in het Nederlandse mensenrechtenbeleid met het oog op effectiviteit?
- 27 Op welke wijze wordt er een afweging gemaakt tussen het mensenrechtenbeleid en andere (geopolitieke) belangen in het buitenlandbeleid?
- 28 In hoeverre wordt buitenlandse beïnvloeding van de diaspora in Nederland betrokken in het mensenrechtenbeleid? Is het wenselijk om deze vorm van intimidatie beter te laten aansluiten op de diplomatieke inzet voor het mensenrechtenbeleid?
- 29 Welke maatregelen zou Nederland extra kunnen nemen om betrokken organisaties verder te ondersteunen ter bescherming van de Jezidi-gemeenschap in Irak en andere landen?
- 30 Gegeven dat Nederland in 2023 initiatiefnemer was van twee sanctiepakketten gericht op seksueel geweld, wilt u inzetten op het vormgeven van meer van dit soort sanctiepakketten? Zo ja, worden er al eventuele extra sanctiepakketten overwogen?

- 31 Hoe kijkt u aan tegen kritiek op het mensenrechtenbeleid van de Verenigde Naties (VN) met bijvoorbeeld Iran als voorzitter van verschillende vergaderingen, het rapport over mensenrechtenschendingen ten aanzien van Oeigoeren dat niet plenair in de VN is behandeld, en het niet consequent veroordelen van Rusland? Op welke manier kaart Nederland deze kritiek concreet aan bij de VN?
- 32 Op welke wijze wordt het MATRA-programma ingezet voor mensenrechten, specifiek op het gebied van LHBTI, vrouwenrechten en persvrijheid? Welke resultaten zijn geboekt in 2023?
- 33 Welke prioriteiten heeft Nederland de komende jaren in de VN Mensenrechtenraad?
- 34 Welke Europese instrumenten heeft Nederland tot zijn beschikking om tot sancties te komen tegen schendingen van mensenrechten?
- 35 Waaruit bestaat het nationaal instrumentarium voor sancties tegen internationale mensenrechtenschendingen?
- 36 Heeft Nederland het beleid ten aanzien van Israël aangepast vanwege de scherpe toename van mensenrechtenschendingen zodat deze effectiever kunnen worden teruggedrongen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
- 37 Kunt u inzichtelijk maken hoeveel er voor de komende tijd per regio of per conflict is uitgetrokken om mensenrechtenschendingen tegen te gaan?
- 38 Kunt u een schets geven van wat er op Europees en internationaal vlak wordt ondernomen om de rechten van de Oeigoeren in China te beschermen? Welke rol speelt Nederland hierin?
- 39 Is het Nederlands beleid tegen mensenrechtenschendingen op de bezette Westelijke Jordaanoever nog effectief gezien de sterke toename van geweldsincidenten en landroof?
- 40 Op welke manier spoort Nederland de internationale strafrechtelijke vervolging van mensenrechtenschenders aan?
- 41 Op welke manier spoort Nederland de nationale strafrechtelijke vervolging van mensenrechtenschenders aan?
- 42 Is er een nationale organisatie die de overheid (on)gevraagd onafhankelijk adviseert over internationale mensenrechtenschendingen? Zo nee, waarom is die er niet?
- 43 Constaterende dat in de brief staat: «Dit resultatenkader bevat vier resultaatgebieden om in samenhang resultaten te behalen voor deze doelstellingen [van de nota]», hoe bent u gekomen tot de resultaatgebieden in het resultatenkader? Kunt u toelichten hoe de resultaatgebieden zich verhouden tot de doelstellingen en prioriteiten van het mensenrechtenbeleid?
- 44 Welke mogelijkheden tot verdere samenwerking zijn er besproken en welke vervolgspraken zijn gemaakt tijdens het bezoek van de Hoge Commissaris van de Mensenrechten, Volker Türk, aan Nederland?
- 45 Welke mogelijkheden tot verdere samenwerking zijn er besproken tijdens het bezoek van de Hoge Commissaris van de Mensenrechten, Volker Türk, aan Nederland en zijn gesprekken met drie Nederlandse Ministers, in gesprekken over «landen waar de mensenrechtensituatie uiterst zorgelijk is zoals China, Iran en Rusland»? Welke concrete (vervolg)afspraken heeft het kabinet hierover gemaakt?
- 46 Hoe zet u zich verder in om verzet te tonen tegenover de Russische invloed in internationale organisaties, o.a. geïllustreerd door de 83 stemmen die Rusland ontving voor diens kandidatuur van de VN Mensenrechtenraad? Hoe stelt Nederland zich in internationaal verband op om deze Russische invloed terug te dringen, zijn er concrete maatregelen die hierbij overwogen kunnen worden?

- 47 Welke landen waar Nederland een ontwikkelingsrelatie mee heeft, hebben voor Rusland gestemd in de verkiezing voor de VN Mensenrechtenraad?
- 48 Kunt u een stand van zaken geven van het overeengekomen schaderegister voor Oekraïne? Wat kan hiervan verwacht worden en op welke termijn gaat dit geïmplementeerd worden?
- 49 Welke conclusies heeft het kabinet getrokken na het gesprek tussen de nieuwe Mensenrechtenambassadeur (MRA) Wim Geerts en de «delegatie van de International Campaign for Tibet»?
- 50 Wat zijn de concrete uitkomsten van de bilaterale mensenrechten-dialoog met Saoedi-Arabië? Welke benchmarks zijn er afgesproken in de dialoog en hoe worden deze gemonitord?
- 51 Hoe vaak is onder de beleidsprioriteit «vrijheid van meningsuiting» aandacht besteed aan de inperkingen van die vrijheid voor mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke maatschappelijke organisaties?
- 52 Kunt u reflecteren op de effectiviteit en het bereikte resultaat van het statement van de Media Freedom Coalition over de veiligheid van journalisten en toegang tot informatie in conflictsituaties, als reactie op het ongekend hoge aantal gedode journalisten in Gaza?
- 53 Op welke wijze wilt u samenwerking met andere Europese Unie (EU)-landen (en de ambassades ervan in landen met slechte trackrecords op het gebied van mensenrechten) intensiveren om gezamenlijk op te treden en steun te bieden aan bedreigde journalisten, mensenrechtenverdedigers en activisten?
- 54 Welke NAVO- en EU-bondgenoten laten een trend naar beneden zien in indexen op het gebied van persvrijheid?
- 55 Welke positieve stappen heeft Armenië gezet op het gebied van mensenrechten, specifiek op het gebied van LHBTI, vrouwenrechten en persvrijheid?
- 56 Hoe komt Nederland in landen als Ghana en Oeganda op voor LHBTI-rechten?
- 57 Constaterende dat uitvoering gegeven is aan de motie-Boswijk (Kamerstuk 32 735, nr. 371) over interdepartementale overleggen over mensenrechten, kunt u meer toelichten over de uitkomsten van de interdepartementale overleggen?
- 58 Heeft u met gelijkgezinde landen geprotesteerd bij de Chinese autoriteiten tegen het feit dat het Nederlandse diplomaten in China werd verboden om de processen bij te wonen tegen vier mensenrechtenverdedigers in China?
- 59 Gegeven dat onder voorwaarde is aangekondigd dat Nederland bereid is gastland te zijn voor een toekomstig compensatiemechanisme voor oorlogsschade in Den Haag, kunt u een stand van zaken geven van deze gesprekken en toelichten op welke termijn dit mogelijk zou zijn?
- 60 Helpt Nederland via het Mensenrechtenfonds ook maatschappelijke organisaties, vrouwenrechtenorganisaties of mensenrechtenverdedigers in Tibet?
- 61 Kunt u uitleggen waarom een relatief klein aandeel financiering van het mensenrechtenfonds gaat naar de strijd tegen straffeloosheid van de meest ernstige misdrijven in verhouding tot de financiering hiervoor uit de overige fondsen?
- 62 Gegeven dat financiering voor het bevorderen van de internationale rechtsorde en de strijd tegen straffeloosheid van de meest ernstige misdrijven voornamelijk wordt besteed in Midden- en Oost-Europa, Noord-Afrika, het Midden-Oosten en de Grote Meren, zet u zich ervoor in om nog meer projecten voor de internationale rechtsorde en tegen straffeloosheid op te zetten in regio's die sterk getroffen worden door deze problematiek?